

Agrár-környezetvédelmi csomag a békászó sas védelmére

Támogatást igényelhetnek a gazdák

Fotó: Kósa Ferenc

Hektáronként évi 200 euró támogatást kaphatnak azok a nyárad- és küküllőmenti gazdák, akik felvállalják, hogy szántóföldjeiket a békászó sas táplálkozóhelyeként óvják. Az erre vonatkozó agrár-környezetvédelmi csomagot, amit a Milvus Madártani és Természetvédelmi Egyesület dolgozott ki, tegnap sajtótájékoztatón ismertette Papp Tamás, az egyesület elnöke és Kelemen Katalin biológus, a Milvus szakembere.

Menyhárt Borbála

A Milvus Csoport még 2011-ben, egy, a békászó sas védelmét szolgáló Life-projekt kutatásaira alapozva kidolgozott egy agrár-környezetvédelmi csomagot a Román Madártani Társasággal és a nagyszabeni környezetvédelmi ügynökséggel, amit benyújtottak a mezőgazdasági és környezetvédelmi minisztériumhoz. Azóta rengeteget lobbiztak, hogy életbe léphessen ez a csomag, és már azt hitték, hogy – számos más

(Folytatás a 2. oldalon)

Csípánék jeleskedtek az orosházi pálinkaversenyen

A múlt hét végén értékes elismeréseket szerzett Magyarországon a nyárádszentsimoni Csípán Pálinkaház: három aranyéremmel, egy kategóriagyőzelemmel s a legjobb erdélyi pálinkafőződének kijáró díjjal tértek haza.

2.

„Mindarról, ami itt van körülöttünk, földön és égen”

Haller József, Marosvásárhely hazai és nemzetközi szinten is méltán ismert és elismert képzőművésze alkotásait újra láthatja a vásárhelyi közönség. Az 1935-ben Szatmárnémetiben született alkotó tavaly hunyt el, több mint ötvenéves pályafutása alatt igen gazdag életművet hagyott ránk. Szobrásznak indult, a kolozsvári képzőművészeti főiskolán Ion Irimescu, Vetró Artúr és Kós András irányítása alatt tanult, számos pasztellt festett, a marosvásárhelyi bábszínház díszlet- és bábtervezőjeként is letette névjegyét, de világhíróvé a grafikai révén vált.

3.

Showkeys

Azt szeretnénk, hogy művelt, gondolkodó, más szinten szórakozó ember-tömeeggel legyünk körülveve. Gondolkodó embereket próbálunk ösztönözni arra, hogy még többet gondolkodjanak. Keresztes Attila nagyon következetes és nagyon konok művészi programot épített fel az elmúlt évek során.

4.

Művészek a művészekért

Mint minden évben, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház mindkét társulata idén is csatlakozik az UNITER (Romániai Színházi Szövetség) által meghirdetett Művészek a művészekért országos kampányhoz.

6.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

PORBÓL LETTÜNK

ALULNÉZET

Horváth Szekeres István karikatúrája

MÁRCIUS

3., szombat
A Nap kel
6 óra 59 perckor,
lenyugszik
18 óra 10 perckor.
Az év 62. napja,
hátravan 303 nap.

IDŐJÁRÁS
Havazás, borús idő

Hőmérséklet:
max. 1 °C
min. -9 °C

Isten éltesse!

Ma **KORNÉLIA**,
holnap **KÁZMÉR** napja.
KÁZMÉR: a lengyel Kazimír
magyaros alakja. Jelentése vitatott,
egyik álláspont szerint békealapító,
a másik szerint éppen az el-
lentéje, békebontó.

❄ ❄ ❄

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. március 2.

1 EUR	4,6590
1 USD	3,7917
100 HUF	1,4849
1 g ARANY	160,6448

Támogatást igényelhetnek a gazdák

(Folytatás az 1. oldalról)

kutatáshoz hasonlóan – ez is a fiók mélyén végzi, amikor 2017-ben végre sikerült elérni, hogy elővegyék. Eleinte úgy tűnt, hogy csupán néhány községben lesz elérhető, de a békászó sással kapcsolatos felmérések eredményeire hivatkozva elérték, hogy a nyárad- és küküllőmenti Natura 2000 területeken a legtöbb községben igényelhető a finanszírozás.

Az első, szántóföldekre vonatkozó agrár-környezetvédelmi csomag keretében a nyárad- és küküllőmenti Natura 2000 területeken a következő községekben kérhető a támogatás: Ákosfalva, Balavásár, Székelybere, Kibéd, Nyáradkarácson, Nyáradremete, Gyulakuta, Dózsa György, Székelyhodos, Nyáradmagyarós, Havad, Erdőszentgyörgy, Nyárádszereda, Backamadaras, Sóvár, Csíkfalva, valamint Székelyvécke. A nyárad- és küküllőmentén gazdálkodók különösen előnyös helyzetben vannak, ugyanis a szántóföldekre a békászó sas miatt, a gyepkekre pedig a haris miatt igényelhetők agrár-környezetvédelmi támogatást, ami segítség a gazdáknak, ugyanakkor a csomagokban előírt feltételek betartásával hozzájárulnak a természeti értékek megőrzéséhez.

Erdélyben él a békászó sas világgállományának a 10 százaléka

Kelemen Katalin, a Milvus szakembere rámutatott, azért tartották nagyon fontosnak ezt a problémát, mivel a világszinten szigorúan védett békászó sas egyik legnagyobb állománya Ro-

mániában él. Ez annak köszönhető, hogy nálunk még különösen gazdag a természet, és a vidéket még a kis parcellás mezőgazdasági művelés jellemzi. – A békászó sas világgállományának a 10 százaléka Erdélyben található, vagy úgy is mondhatjuk, hogy az Európai Unió területén lévő egyedek több mint 20 százaléka Erdélyben él, ezért nagyon nagy szerepünk van abban, hogy ezt a fajt megőrizzük. Az elmúlt évtizedekben a mezőgazdaságban történtek a legnagyobb változások Romániában, az ország területének kétharmada mezőgazdasági terület, a változások hatása a biodiverzitás szempontjából rendkívül súlyos. Erre már rég próbáljuk felhívni a figyelmet, ugyanakkor az EU is számotartja, hogy a mezőgazdasági területeken élő madarak populációja hogyan változik. Idén először van Romániában szántóföldekre is agrár-környezetvédelmi csomag, és nagyon örülünk, hogy ehhez hozzájárulhattunk – fejtette ki a biológus.

Kukoricát, repcét és napraforgót nem

A gazdák hektáronként évente 200 euró támogatást igényelhetnek, és az erre vonatkozó kérelmeket, mint minden más földalapú támogatás esetében, az APIA-nál lehet benyújtani, május 15-ig – mutatott rá Papp Tamás, a Milvus elnöke. Teljesíteni kell minden más, földalapú támogatáshoz szükséges feltételt, emellett vállalni kell: öt évig nem szabad műtrágyát és vegyszereket használni az adott terü-

leten, ugyanakkor bizonyítani kell, hogy rendelkeznek a feltételek betartásához szükséges tudással (a vállalkozás harmadik évéig el kell végezni egy tanfolyamot, vagy egy tanácsadó cég szolgáltatásait kell igénybe venni). És ami különleges a szántóföldekre vonatkozó csomagnál, hogy kukoricát, repcét és napraforgót nem lehet termelni az adott területen, ugyanis a békászó sas az olyan kis parcellás szántóföldeken tud táplálkozni, ahol hozzá tud férni a táplálékát képező kis emlősökhöz. A kukoricásban, repcésben vagy a napraforgóban nem tud vadászni. Emellett a parcella 10 százalékát műveletlenül kell hagyni, a 10 százalékaról a terményt nem szabad betakarítani, ennek lábón kell maradnia február végéig – ismertették a feltételeket a Milvus szakemberei.

Az egyesület munkatársai az érintett községekben már találkoztak a gazdákkal, és részletesen ismertették a csomag nyújtotta lehetőségeket. Kelemen Katalin megjegyezte, sajnos sok esetben a lakosság a Natura 2000-ban hátrányokat lát, ez jó alkalom volt arra, hogy végre tudatosuljon a gazdálkodókban, hogy a természeti értékek pénz is hozhatnak számukra. Mint mondta, a találkozókön a gazdáknak főként az adminisztratív terhek, illetve az APIA-s támogatásokkal járó szigorú ellenőrzések miatt voltak fenntartásaik. De remélhetőleg nem hátrálnak meg, és minél többen fognak élni a lehetőséggel.

Rendőrségi hírek

Megszegte a távoltartási végzést

A dicsőszentmártoni bíróság tavaly októberben rendelt el távoltartást egy 37 éves férfi esetében, az illetőnek volt élettársával és annak kiskorú gyermekével nem volt szabad érintkeznie. A férfi február 26-án megszegte a távoltartást, behatolt volt élettárs lakásába, és bántalmazta. A rendőrök 24 órára őrizetbe vették a férfit, a bírósági határozat megszegése és bántalmazás miatt indult eljárás ellene.

Kiskorú betörők

A beresztelki rendőrök március elsején 24 órára őrizetbe vettek egy 16 éves fiút, akit azzal gyanúsítanak, hogy február 25-én Faragón betört egy lakásba, és onnan különböző javakat vitt el. A nyomozás során kiderült, hogy az illető három másik, 15–16 éves fiúval követhette el a bűncselekményt. A tizenévesek a gyanú szerint 1500 eurót és egyéb javakat vittek el, mintegy 7000 lejes kárt okozva. Minősített lopás alapos gyanújával eljárás indult ellenük.

Az eddigi legnagyobb elismerés

Csipánék jeleskedtek az orosházi pálinkaversenyen

A múlt hét végén értékes elismeréseket szerzett Magyarországon a nyárádszentsimoni Csipán Pálínkaház: három aranyéremmel, egy kategóriagyőzelemmel s a legjobb erdélyi pálinkafőzdeinek kijáró díjjal tértek haza.

Gligor Róbert László

Az elmúlt hét végén zajlott a már lassan hungarikumnak számító Orosházi hagyományok, ízek versenye, a magyar mezőgazdasági ágazat egyik kiemelkedő rendezvénye, amelyet a kormány szakminisztériuma is támogat. Ennek keretében hirdettek eredményt azon a nemzetközi versenyen is, ahol öt ország legjobb pálinkafőzői is összemérték tudásukat és tehetségüket.

Hármat egy csapásra

Hazatérte után a nyárádszentsimoni főzde tulajdonosa, Csipán Csaba érdeklődésünkre elmondta: nagyon sokban függ az eredmény attól, hogy milyen a bírálaskor a pálinka hőmérséklete, ezért ő három hete eljuttatta a mintákat a bizottsághoz, hiszen fontos, hogy azok 3-4 nappal a bírálat előtt bekerüljenek abba a helyiségbe, ahol majd elbírálják őket. A mintákat az eredményhirdetés előtt egy héttel bírálták el, de csak a múlt hét végén ismertették a győzteseket. Csipán

Csipán Csaba és felesége az eddigi legnagyobb elismerést hozó verseny végén

Fotó: Facebook.com/Csipan.Csaba

három mintával nevezett be – kajszi-barack, málna, bodza –, és mindhárom aranyéremet nyert. Különösen büszke arra, hogy a 300 pálinkamintából kikerült mintegy 20 aranyéremes baracknedű közül az övét választották a kategória legjobbjának. A győzelem annál is értékesebb, mivel Magyarország kajszi-barack-pálinkái világhírűek, a legjobb a gőnci barackból készül. Mivel a Nyáradmentén nem igazán

terem jó minőségű barack, Tasnád környékéről vásárol gyümölcsöt, a málna és a lebegyőzött bodza viszont itthonról származik. Mindhárom pálinkaminta tavalyi termésből készült, a málnával tavaly próbálkozott először – és bevált. Az aranyérmes és kategóriagyőztes pálinkákat vizsgálva választották ki a legjobb főzdeket, s ezúttal a Csipánét nyilvánították Erdély legjobbjának.

Nem gyár, csak közepes főzde

Csipán Csaba a nyárádszereadei kertészeti főiskola elvégzése után, 2004-ben döntött a pálinkafőzés mellett, hiszen a Nyárad- és Küküllőmente mindig híres volt tájhozonyos gyümölcsfajtáiról, illetve a vegyszermentes termelésről. Azóta folyamatosan dolgoznak, tanulnak, feljesztenek – mondta el a fiatal tulajdonos. Szinte minden évben versenyeztetik a pálinkákat, főként nemzetközi versenyeken, és már jó néhány érmet sikerült „bezebelniük”, de az idei a legnagyobb elismerés, amellyel megtisztulták őt és munkatársait – vallotta be.

Arra a kérdésünkre, hogy mi a minőségi pálinka titka, Csipán az

alapanyagot említi, de elismeri: a pálinkafőzés nagyon összetett művelet, a gyümölcs kiválasztásától a palackozásig számos tényező számít. Az első lépés az alapanyag kiválasztása: ők kimondottan étkezési gyümölcsöt vásárolnak, minden darabot átmosnak, majd a lehető legapróbbra zúzzák vagy darálják, majd a cefrőzés hőfokát beállítják, hogy a legjobb íz- és illatanyagot nyerjék ki, de odafigyelnek a savtartalom mérséklésére is. Csak akkor látnak hozzá a főzéshez, amikor a gyümölcsucor teljesen átalakult alkohollá, ezt pedig nem szabad sem siettetni, sem késleltetni.

A következő legfontosabb tényező, hogy a kétszer is lepárolt cefre három különböző fázisban válik pálinkává: előpálinka vagy „rezes”, középpálinka, azaz a pálinkaként ismert ital, majd utópálinka vagy „utoly”. Ez azért nagyon fontos, mert ezek különválasztására nem léteznek mérőműszerek, ezeket csak ízléssel, szaglással lehet megállapítani. Ez nagyon befolyásolja a minőséget, ha nemzetközi versenyeken elővagy utóíz észlelnek, a mintát kizárják. Csipánék a „közeppálinkát” 50 fokosra állítva párolják le, majd 2-3 hónapig „pihenni” hagyják, hogy „az ízek összeálljanak”, és csak ezután palackozzák.

Csipán pálinkafőzdeje közepes méretűnek számít, mivel Nyárádszentsimonban hagyományos parasztházak között van a portája, és nem kívánt „gyárat” létesíteni, csupán tájba illő főzdet. Am kapacitása elérheti a napi háromezer liter cefre lepárlását is.

Komolyan vett szakmaiság

Csipán Csaba tagja a 2014 őszén alakult Erdélyi Pálinka Lovagrendnek, a társaságnak a kezdeti kilenc után már 15 tagja van. Legfőbb céljuknak tartják elérni, hogy Erdélyben is használhassák a pálinka kifejezést, amit tudvalevőleg Magyarország sajátjaként védett le. Azt szeretnék, hogy ebben a kérdésben területi módosítást eszközöljenek. Megalakulása után a rend jelezte ezt a magyar földművelésügyi minisztériumnak, és azóta kétszer is tárgyaltak a kérdéssel, ám igencsak nehéz a folyamat, hiszen először Magyarország és Románia kell jóváhagyja a módosítást, utána pedig Brüsszelben is rá kell bólintsanak, hiszen európai uniós rendeletről van szó.

Csipán Csabáról azt is tudni kell – és ez nem kis mértékben segíti őt a kiváló minőségű itóka előállításában –, hogy 2016-ban nemzetközi pálinkabíráli tanfolyamot végzett a magyarországi Ongán, ahol több héten át ízelték, tanulmányozták és tanulták hétvégente 60-70 minta íz- és illatvilágát, összetevőit, fajtáit, parlási és palackozási körülményeit, befolyásoló tényezőit, így a szakvizsga letétele óta ő is részt vehet nemzetközi versenyeken a párlatok elbírálásában.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujzag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujzag.ro **E-mail:** nepujzag@e-nepujzag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

SZERKESZTETTE:
KAÁLI NAGY BOTOND
1322. sz., 2018. március 3.

Nagy Attila

Verniszáz

Hommage à Haller József

Bizony, ma sokan összegyűltünk.
Ahány arc, annyi ismerős.
Adóztunk tapssal, hallgatással.
Hiányod, Jóska, viselő.

Éve, hogy Te is oda fel –
Mint Bach a zenéje mögül,
Kihátráltál a szakrális térbe.
Ott is meztelen, egyedül?

Bohócot rajzoltál régen nekem,
Megragadott a vers, a póz.
Beszélgettünk mi sokmindenről –
Sztóikus voltál, aki forrsz!

Örök a Nőd, ki átmenti végül,
S mit letesz eléd: a fájdalom.
Maradni annak, ki lenni voltál –
Ugye, hogy örök rágalom?

Igen, ma sokan összegyűltünk:
Ahányan, annyi ismerős.
Arcok és torzók figyelnek minket:
Megfejtés máshol. Viselő.

2018. február 27.

Mellékletünket Haller József kiállított munkáival illusztráltuk

Fotó: Nagy Tibor

Önarckép

„Mindarról, ami itt van körülöttünk, földön és égen” Megnyílt Haller József emlékkiállítás

Kaáli Nagy Botond

Haller József, Marosvásárhely hazai és nemzetközi szinten is méltán ismert és elismert képzőművésze alkotásait újra láthatja a vásárhelyi közönség. Az 1935-ben Szatmárnémetiben született alkotó tavaly hunyt el, több mint ötvenéves pályafutása alatt igen gazdag életművet hagyott ránk. Szobrásznak indult, a kolozsvári képzőművészeti főiskolán Ion Irimescu, Vetró Artúr és Kós András irányítása alatt tanult, számos pasztellt festett, a marosvásárhelyi bábszínház díszlet- és bábtervezőjeként is letette névjegyét, de világ-hírűvé a grafikái révén vált. Február 28-án, kedden délután teljes telt házas közönség jelenlétében nyílt meg *In memoriam Haller József 1935 – 2017* című emlékkiállítás a Kultúrpalota földszinti, Art Nouveau galériáiban a Kós Károly Akadémia Alapítvány és a Romániai Képzőművészek Szövetsége Maros megyei fiókjának szervezésében, Szepessy László rendezésében.

A március 24-ig nyitva tartó tárlat megnyitóünnepsége *Bogdán Zsolt* kolozsvári színművész szavalatával kezdődött, majd sorrendben elsőként *Nagy Miklós Kund* üdvözölte az egybegyűlteket.

– Bogdán Zsoltnak szólt a taps, annak a művésznek, aki gyakran megtisztelti jelenlétével ezeket az eseményeket, és emeli is jelenlétével a találkozók, tárlatnyitók, a rangját. De tulajdonképpen Haller József gyűjtött most

össze minket, ő egy éve távozott közülünk. Szelleme, műve, hagyatéka itt van közöttünk, és örülhetünk, hogy újra ilyen szép számban összegyűltünk. Számomra rendkívüli ez az esemény, hiszen Haller Józsefnek sok kiállítását nyitottam meg, szinte mindegyiket, amely az én vonzasköröm-ben volt az utóbbi két évtized során. Most, hogy szellemét újra megidézzük, elmondhatom, nagyon örvendek annak, hogy olyan életműről van szó, amely a művész halála után nem merült feledésbe – ahogy az általában megtörténik. Ez annak is köszönhető, hogy Haller Ildikó, a művész felesége roppant odaadással próbálja továbbra is élénken tartani Haller József szellemét, jelenlétét. Ez a kiállítás is neki köszönhető. Mindig megtalálja azokat az embereket, akik az ügy mellé állnak – jelen esetben Szepessy Lászlót, aki nagy lelkesedéssel szervezte meg ezt a tárlatot. Haller József és Ildikó ezelőtt hatvan évvel kötöttek házasságot – ez a kiállítás ezen évforduló miatt is fontos a család számára. Biztos vagyok benne, hogy az évek múlásával továbbra sem feledkezünk meg arról a tényről, miszerint úgy tudjuk az emlékezetnek megőrizni ezeket a gazdag életműveket, ha mindegyre előveszünk belőlük valamit, akár egy kis részletet is. Ez a tárlat nem gyűjteményes, de sok mindent igyekszik felmutatni abból a hatalmas anyagból – hiszen Haller József nagyon termékeny alkotó volt –, amivel rendelkezik a család, a barátok, a gyűjtők, a szervezők olyan
(Folytatás a 4. oldalon)

„Mindarról, ami itt van körülöttünk, földön és égen”

(Folytatás a 3. oldalról)

anyagot gyűjtöttek össze, ami reprezentatív. Két munkán keresztül azt is láthatjuk, hogy Haller József szobrászként indult. Olyan mesterei voltak Kolozsváron, mint Ion Irimescu, Vetró Artúr, avagy Kós András, akik nagyszerűen irányították indulását, sokfelé kibontakozó tehetségét. Bőven található a tárlaton azokból a grafikákból is, amelyek nemcsak országos, hanem nemzetközi szinten is igazán ismertté és elismertté tették Haller Jó-

zsef művészetét. Találhatunk továbbá olyan képeket is, amelyekben kirobban belőle a színek iránti vágy, amelyeken keresztül megmutathatta a benne lakozó sok-sok árnyalatot és fényt. Igaz, fekete-fehér munkái is igazán színesen mutatták be a belső világát: egy olyan belső világot, amely teljes mértékben mai volt – huszadik századi, huszonegyedik század eleji. Nagyon sokat tudott rólunk, emberekről és mindarról, ami itt van körülöttünk, földön és égen.

Amit nem tudunk felmutatni, és amivel még adósok vagyunk, az a bábtervező és díszlettervező munkássága. Negyven évig a bábszínháznál, a mai Ariel színháznál ezzel foglalkozott, és nekem gyakran elmondta, hogy milyen jó lenne ezekből a munkákból is egyszer megjelentetni egy albumot, hiszen több mint százhoz előadáshoz legalább kétezzer bábót tervezett, és nem akárhogyan – mondta méltóságában Nagy Miklós Kund, majd *Bandi Kati* textil- és iparművész szövegezték.

– A Romániai Képzőművészek Szövetsége Maros megyei fiókjának részéről ma engem ért a megtiszteltetés, hogy szólhatok önökhöz. Miközben sajnálatomat fejezem ki, hogy Haller József nem lehet közöttünk, annak a meggyőződésemnek is szeretnék hangot adni, hogy örök példaképe marad a kollégáinak mind a művészetében, mind emberi tartásában. Ő volt az a kolléga, aki – miközben a legmagasabb művészi igényeket is kielégítette – megtalálta az utat a nem professzionális rétegek, a művészfogyasztók felé is. Nagyon örvendek, hogy műveinek jó részét most egy tárlat keretében láthatjuk – halottuk *Bandi Katitól*, majd a tárlat méltatója, a Kós Károly Akadémia Alapítvány elnöke, *Markó Béla* szólalt fel és értékelte Haller József életművét. Beszédét az 5. oldalon olvashatják.

A nívós alkotásokat felvonultató, rendkívül gazdag tárlat megnyitójának ünnepsége *Székelty Levente* hegedűművész és tizenkettedik osztályos tanítványa, *Filőp Orsolya*, valamint *Móriczi Miklós* zongoraművész játékaival ért véget.

„Sokat adok a vonal milyenségére. Benne kell hogy legyen

mindaz, amit a huszadik század nagy rajzolói létrehoztak, de én a vonal eleganciáját nem szeretném elhanyagolni, egyfajta klasszikus szépséget, mediterrán harmóniát, arányosságot is megőrzök. A mai-ság mellett egy időtlenséget, egy mindenkorit, mely a barlangrajzoktól napjainkig érvényes. Persze ezt magamban soha nem fogalmaztam meg, csak így visszagondolva, önmagam elemezve fedeztem fel” – vallotta az alkotó a Látóban 1994-ben megjelent Beszélgetés önma-

gammal című írásában. „Haller kétségtelenül egyik legegységesebb, reneszánsz tudású és a huszadik század végi érzékenységu rajzoló-művészuink. Attitűdjé Szalay Lajos és Szász Endre apokaliptikus rajzolású szenvedélyével, felszabadultságával rokon. Rajzkompozícióinak nagy mélységből felvetett-felvezetett szálaival Haller olyan képeket sző, amelyek pusztán a belőlük sugárzó mesterségbeliség magatartásával is elgondolkoztatnak” – írta a művészről Banner Zoltán.

Showkeys

Színházi minivérad negyven külföldi meghívottal!

Kaáli Nagy Botond

Showkeys – 2018: e címmel indítja idei tavaszi minivéradát a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. A március 9-e és 14-e között sorra kerülő eseménysorozattal egyrészt a társulat fennállásának 72. évfordulóját ünneplik, másrészt szakmai fordulópontot igyekeznek biztosítani mind a színház, mind annak közönsége számára. Ez okból – a külső szemlélő biztos távolságtartását is figyelembe véve – a minivérad keretében ismét játsszák a nemrég bemutatott előadásokat, valamint az utóbbi évek kulcsfontosságú produkcióit is, mindezeket pedig neves bel- és külföldi meghívottak, kritikusok tekintik meg, akikkel az előadások után szakmai beszélgetésen vitatják meg a látottakat. Ezen beszélgetések a közönség számára is nyitottak. A rendezvénysorozat keretében a Tompa Miklós Társulat nyolc produkciója lesz megtekinthető, a részletekről szerda délután, sajtótájékoztatón beszéltek a szervezők.

– Idén 72 éves lesz a marosvásárhelyi állandó, kőszínházi színjátszás, hiszen jogilag a marosvásárhelyi Nemzeti elődjének tekinthető az az intézmény – a Székely Színház –, amely 72 évvel ezelőtt hármas igazgatósággal (Kemény János, Piskolti Gábor és Tompa Miklós) jött létre – mondta

Keresztes Attila és Gáspárik Attila

Fotó: Nagy Tibor

elsőként *Gáspárik Attila*, a színház vezérigazgatója. – Szerződésük 1945-ből származik, 1946 márciusában pedig létrejött a színház, amely annak idején nagyon komoly politikai funkciót látott el: az újonnan szerveződő hatalom szerette volna a kizárólagosságot, azt elhíttetni, hogy ő alapított itt először színházat. Ennek az ára az volt, amit évtizedeken keresztül ez a színház el is végzett – ideológiailag biztosítani az új ember létrejöttét. Innen ered a '90 utáni ideológiai válság is, amely elég sokáig tartott. De mi a jövőt próbáljuk építeni – most egy olyan eseménnyel, ami reményeink szerint más intézményeket is elgondolkoztat arról, hogy

miért vagyunk itt, mi a célunk. A marosvásárhelyi kőszínházi színjátszás fantasztikus lehetősége, hogy több társulat is megpróbálja levenni a vállunkról a szórakoztatóipar nehézségeit. Ezért pár éve megkezdhetünk egy olyan művészeti utat bejárni, amely nagyon kevés társulatnak adatik meg: művészettel próbálunk foglalkozni, azt a válóságot bemutatni, amelyen keresztül mi látjuk, látatjuk azt, ahogyan élünk. A sorra kerülő esemény erről szól. Koncentráltan fogunk belenézni a nemzetközi tükörbe, és megpróbáljuk megérteni, kitalálni azt, hogy az elmúlt évek közönségsikere mögött szakmailag hogyan állunk. Sok (Folytatás a 6. oldalon)

Rajz hó alatt

Markó Béla

Egyre gyakrabban érzem mostanában, hogy pazarlók vagyunk. Panaszkodunk, hogy semmink sincsen, és hogy nem vagyunk versenyképesek Európa más vidékeivel itt, az istenhátamögötti Erdélyben. Azzal a kínzó hiányérzettel küszködünk nap mint nap, hogy az igazi újdonságok máshol születnek, és mi legfeljebb több-kevesebb ügyességgel másoljuk azokat. Való igaz, ha folyamatosan így gondolkozunk, és ha folytonosan ezzel a kisebbségtudattal élünk, akkor egy idő után már tényleg nem tudunk majd eredetit alkotni. Hál'istennek még nem tartunk ott. De máris pazarlunk. Mert hát mi más a felejtés, hogyha nem pazarlás? Felejtünk művészeket, felejtünk műveket, és őszintén csodálkozunk, ha egyszer csak felbukkan a múltból valaki vagy valami maradandó. Ne is beszéljünk egész Erdélyről, gondoljunk csak Marosvásárhelyre! Gondoljunk csak arra a nemzedékre, amelyhez *Haller József* is tartozott, akit nem felejtettünk persze, hiszen nemrég még itt volt köztünk, meg aztán ez a mai kiállítás is azt bizonyítja, hogy emlékezni akarunk rá. Mint ahogy a minap Sükösd Ferenc művei is életre keltek ugyanítt, de hadd soroljam ennek a generációnak a nagyjait, akiknek nem csupán egy-egy alkalmi tárlaton kellene halottaikból feltámadniuk, hanem ott

kellene élniük a marosvásárhelyiek kollektív emlékezetében nap mint nap: Balázs Imre, Kulcsár Béla, Nagy Pál, Nyilka Róbert, Olariu Gheorghe vagy Olariu Gyuri, ahogy ismertük, Szécsi András, Török Pál, Zsigmond Attila, Zolcsák Sándor. Mindegyikük alkotott olyan műveket, ki többet, ki kevesebbet, amelyeket feltétlenül meg kellene ismerniük az újabb és újabb generációknak. Most csak egyetlen nemzedék halottait, a múlt század húszas éveinek végén, a harmincas évek első felében született művészeket idéztem, nem is mindegyiket, de hányan vannak még Bordi Andrásról Barabás Istvánig vagy Piskolti Gáborig az előttük járókból, és lassan az utánuk jövőkből is, akiket kezdünk átengedni a felejtésnek. Ismétlem, úgy teszünk sokszor, mintha kisemmizettek lennénk, pedig mennyi mindenünk van, legalábbis kultúrában.

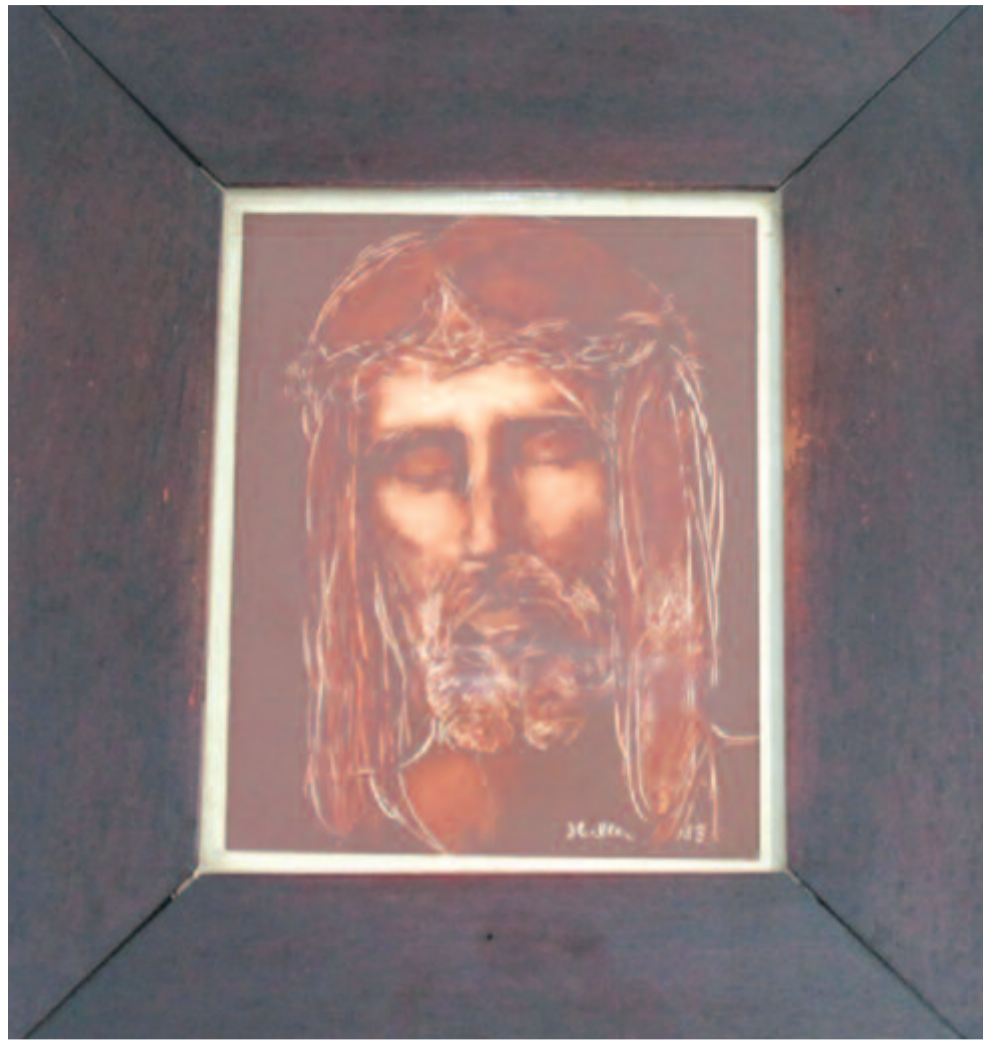
Ahogy végignézttem ezt a rendkívül gazdag válogatást Haller József műveiből, nem véletlenül jutott eszembe kortársainak egész csillagserege. Pedig nem hiszem, hogy éppen ő valaha is megpróbálkozott volna valamilyen nemzedéki ideológia vagy esztétika megfogalmazásával. Magányos művész volt, de melyik igazi művész nem magányos, ha kezébe veszi festőszerszámai? Viszont amikor azon gondolkoztam, hogy mi is lehetne az a kulcsszó, amelynek segítségével felnyitható ennek a sokszor enigmatikus életműnek minden darabja, rá kellett jönnöm, hogy ez nemcsak neki, hanem egész korának a kulcsszava vagy központi gondolata is lehetne. Valahogy úgy fogalmaznám meg, hogy: szabadság, kiszabadítás, megszabadítás. Igen, egy gúzsba kötözött, egyenruhába bűjtatott világban, akár tudatosítja ezt önmagában a művész, akár nem, nyilvánvalóan a szabadság hiányzik a legjobban, ezt a hiányt kell minél határozottabban kifejezni. Ráadásul Haller József nagyon is tudatos, töprengő, kísérletező művész volt, elsősorban grafikus-

ként ismertük, de pasztelljei vagy olajfestményei ugyanazt a szabadságvágyat mutatják, sőt, nemcsak a vágyat, hanem a rabságba vetett lélek kiszabadításának útjait-módjait is. A fehér papír például valami olyasmit jelenthetett számára, mint Ady Endre *Mag hó alatt* című versében a behavazott mező: „Most tél van s szegény mag-magam/ Megnémitva és behavazva/ Rendeltetés hitével/ Őrzöm meg tavaszra/ Igazimnak sarjadásáig”. Olyan különös óvatossággal, azt is mondhatnám, gyöngédséggel nyúl anyagához, mintha nem akarná felsérteni vagy megsebezni, mert tudja, hogy alatta van valami, ember vagy Isten, és pontosan tudja azt is, hogy hol van, a papír, a vászon vagy a fatábla melyik részén. Tulajdonképpen nem ad hozzá igazán az anyaghoz, hiszen tudatában van annak, hogy amit valahová odateszünk, azt el kell vennünk máshonnan, ugyanis a világegyetem sohasem lesz több vagy kevesebb, hanem mindig ugyanannyi. Haller József kiszabadítja a vékony fekete vonalakat a fehér papír mögül. Gyermekkorunkban szívesen játszottunk azzal, hogy egy üres füzetlap alá betettünk egy pénzérmét, aztán a leszorított papíron addig húzogattuk finoman egy grafitceruza lapos végét, amíg kirajzolódott feketén az alatta levő ábra. Valami ilyesmi a teremtés Haller Józsefnél. Legjobban talán éppen a *Genézis* című tusrajzon figyelhető

meg ez a szemlélet, ahogy a nagy fehér felületen külön-külön felbukkannak egy új világ egyes részei, egy kör, amiből nyilván a nap lesz később, és leheletfinom vonalakkal keretezett szürke meg fekete foltokként megjelennek az emberek is. Ugyanígy, mintha egy isteni ujj puha tapintása nyomán jönnének elő *A tánc* című tusrajzon a mozgásban levő alakok is. Kiszabadultak a nemlétből, körvonalakat kaptak, határozott kézzel lesöpörte róluk a művész a semmi fehér porát. Mert a semmi Haller József grafikáin egyidejűleg a minden, nem végtelen feketeség, hanem vakító fehérség, akár csak a magot tavaszig rejtgető hótakaró. Számos mítoszabrázolásának ez a központi gondolata és művészi módszere is egyúttal: meglelni, kiszabadítani azt, aki rabságban van. A krisztusi út felfelé a Golgotán, az

egyre fokozódó szenvedés, majd a megszabadulás közvetve vagy közvetlenül nagyon sok munkájának a témája. Általában két, egymástól látszólag nagyon is eltérő kompozíciós eljárás figyelhető meg életművében, de mindkettő a szabadságvágyhoz, a megszabadulás eszméjéhez kapcsolódik szerintem: az egyik a már-már gömbszerű körülhatároltság, ami a fájdalomnak, a védekezésnek, a rabság elleni tiltakozásnak a megnyilvánulása általában. Sok ilyen pasztellje vagy olajfestménye van, egyik legszebb, zárt szerkezetű munkája *A család*, de ugyanezt sugallja a Pietà vagy a csupa kéken és kékesfehérben megkomponált *Sírbatétel* is, ahol különös módon nem látjuk Krisztus arcát, csak az aszszonyok arckifejezése mutatja, hogy milyen lehet a halott megváltó. Míg *Jakób harca az angyallal* Delacroix híres festményén a grandiózus élet-halál küzdelmet ábrázolja, Haller József azonos című tusrajza két test már-már erotikus egybefonódása, kétségbeesett birkózás a megbocsátásért. A rabság végét, a szabadság kezdetét ragadja meg rendkívüli érzékenységgel Haller József ezeken a képeken.

A másik gyakori kompozíciós eljárás: az egymás vonzáskörében mozgó, de egymáshoz mégsem kapcsolódó foltok, formák, tárgyak, emberek. Ezek a kompozíciók már egyértelműen a szabadulásnak, a kiszabadításnak, a visszanyert szabadságnak a metaforái. *A kentaur halála*, amelyen az állati altestet folytató emberi felsőtest és fej a keresztre feszített Krisztusra emlékeztet, nemcsak gyászt sugall, hanem azt is, hogy a Krisztuséhoz hasonló szenvedés talán megvált minket és mennybe visz. Mint ahogy ennek fordítottja, az alul ember, felül állat *Minótauroszt* idéző pasztell sem szörnyet mutat, hanem a törekeny emberi testből kinövő szelíd, szinte rémült állatfejet, amelyben csöppnyi gonoszság sincsen, hiszen az állat nem

lehet gonosz, csak az ember. Ugyanis nem a bármilyen eszközzel megszerzett szabadságról van szó Haller Józsefnél, hanem annak a dilemmának a feloldásáról, hogy nem lehetünk szabadok mások rabsága árán, illetve nem szabadulhatunk meg a szenvedéstől úgy, hogy ezzel másra hárítjuk a fájdalmat. Nem sebezhetjük meg a papírt vagy a másik embert a saját szabadságunk érdekében. Szinte lehetetlen feladat ez, hiszen miközben a szeretetet hirdette, még a megváltó is megsebezte Istent, legalább egyszer mindenképpen, mert azt kiáltotta a kereszten: „Éli! Éli! Lama Sabaktani!”, vagyis megvádolta atyját, hogy elhagyta őt. Külön ideológiát talán nem gyártott magának Haller József, de halálosan pontos vonalait, takarékos formáit szemlélve, be kell látnunk, hogy mindig, minden alkotásában ott van az intellektuális gyötrődés: megtalálni azt a szabadságot, amely a másik embert nem taszítja rabságba. Ezt egyébként,

azt hiszem, úgy hívják, hogy: szeretet. Lehet, hogy az igazi, a végső kulcsszó ennek az életműnek a megfejtéséhez mégis a szeretet? Lehet, hogy ezzel kellett volna kezdenem, hogy végül is olyan művész képei előtt állunk, aki szeretetet sugárzott? Azt is mondhatnám, hogy könyörtelen, meg nem alkuvó szeretetet. De nem érdemes most fellengzős pátoszba fullasztani a biztos kéz és tiszta látás örömét, amit ezek a munkák közvetítenek nekünk.

Ne pazaroljuk el Haller Józsefet! Ne pazaroljuk el a tőle megtanulható szeretetteljes szabadságvágyat! Legyen ott a mindennapjainkban! És ne pazaroljuk el nemzedékének más kiválóságait sem! Gondoljunk az Ady-versre, amely máig érvényes ars poeticánk lehetne ezeken a tájakon: „Kell még Tegnapról hív tanu/ S kell talán az én hadi-sarcom./ Hogy drága mementóként/ Főlemeljem arcom/ Egy új emberű új világra.”

Színházi miniévad negyven külföldi meghívottal!

(Folytatás a 4. oldalról)

szép kritikát írtak rólunk, sok országba eljutottunk, de ettől a tükörbe nézéstől nagyon sok minden függ, kérdés, hogy mi marad, ha beletekintünk? Valóban van-e, amit mondjunk a világ dolgairól, fel tudjuk-e hívni a figyelmet arra, hogy hogyan kell élnünk? A régi értékeket is elővakarjuk, újra feltesszük színpadra őket, megnézzük, hogy még működnek-e. Ez a színház most jutott el egy olyan startvonalhoz, amelyet követően ki tudunk lépni a napi zárványainkból. Az egyértelműen növekvő nézőszám – amelyben mindenki munkája benne van, a kapustól a főrendezőig – mellett a kritikusok segítségével szeretnénk megérteni, hogy hogyan tudunk továbblépni, hogyan tudunk még több embert meggyőzni arról, hogy a mi színházunkba járni jó. Azt szeretnénk, hogy művelt, gondolkodó, más szinten szórakozó embertömeggel legyünk körülveve. Gondolkodó embereket próbálunk ösztönözni arra, hogy még többet gondolkodjanak. Keresztes Attila nagyon következetes és nagyon konok művészi programot épített fel az elmúlt évek során. Nem próbál olyan recepteket kipróbálni, amelyeket körülöttünk nagyon sokan. Újjanak gyötrelmei egyre-másra hozzák a gyümölcsöket, és időközben meg tudott teremteni egy új színházi struktúrát, értékrendet, sikerült fel-futtatnia ismeretlenebb szerzőket, díszlettervezőket, zeneszerzőket. Olyan erélyiséget, vásárhelyiességet hozott be ebbe a színházba, amely már Európában is érthető.

– A Tompa Miklós Társulat hetvenedik születésnapja óta a tavaszi mi-

niévadot minden évben megszer-vezzük – tette hozzá *Keresztes Attila* rendező, a társulat művészeti igazgatója. – Ezelőtt három évvel azért érett meg erre a társulat, mert ebben a felállásban hat éve vezetjük a színházat, és szerénytelenségnek hangzik, de példa nélküli, és ezért példaértékű, hogy ilyen rövid idő alatt ennyire fel tud futni egy társulat. Rémítő is ugyanakkor, mert nagyon nehéz tartani ugyanezt a tempót. Az előről kezdés, a kíváncsiság, a kísérletezés nagyon fontos része a színházcsinálásnak, és erre van érdeklődés mind szakmailag, mind a nézők részéről. Csodálatos, hogy a márciusi programot kiteszszük szerdán, és csütörtök délutánig elkel minden jegy – holott egyetlen egy vígjátékot játszunk csupán. A többi nagyon komoly felelősséggel készített művészi alkotás. Minden színház tart miniévadot az elmúlt évad produkcióiból, a mi idei rendezvényesorozatunk kicsit más lesz. A címe is jelzi, hogy a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház a vezető színházak közé került. Ez egy kulcspillanat, amikor mi idekerültünk, a mostani vezető színészek még nem voltak vezető színészek, nagyon sok fiatal érkezett, több mint a fél társulat az elmúlt években került ide. Olyan erőket, gondolkodásmódokat is beengedtünk, amitől a jövő színháza lesz jó, nem feltétlenül a máé. A miniévadra negyven meghívott érkezik, szakmai sajtó, színházi emberek itthonról, Magyarországról, Lengyelországból, Olaszországból. A lényeg, hogy beszéljük ki, elemezzük külső szemek és szempontok szerint is, hogy mi történt itt az utóbbi hat

évben. Ebből a tanulságból értelmesen tovább tudunk lépni. Éppen ezért minden előadás után szakmai fórumot tartunk a meghívottakkal, kötetlen beszélgetések lesznek a színházról, a produkciókról. Az utóbbi három-négy év két legmeghatározóbb előadása is bekerült a programba, én pedig bízom abban, hogy elmegy a jelenidejűségünknek a híre, és itt marad egy csomó olyan szakmai tapasztalat, amelyből tovább tudunk lépni.

Újságírói kérdésekre válaszolva a szervezők elárulták, a meghívottakat a magyarországi szakmai sajtó képviselői, kritikusok, rendezők, hazai kritikusok, szaktanárok képezik, akiknek az izlésvilága és eddigi szakmai karrierje segíteni tud abban, hogy az említett tükörbe benézzenek, hogy elkerüljék a sakkvakságot, azt, hogy néha a legegyszerűbb, legfontosabb dolgokat nem veszik észre. – A külső szem távolságtartása segíteni tud nekünk. Másokkal ellentétben úgy véljük, hogy néző nélkül nem tudunk továbblépni. Folyamatosan csak a kompromisszummentes telt házban hiszünk. Buktunk is sokat, de úgy tettük, hogy azt más ne vegye észre. Olyanokat is hívtunk, akik még soha nem jártak Marosvásárhelyen, például Ascher Tamást, aki Ausztráliában is rendezett, világhírű Csehov-szakértő. Most eljön megnézni a Sirályunkat: pont akarunk kapni. Nem a sztárokról szól ez az eseménysorozat, hanem egy valós párbeszédéről, a színházról, a színházcsinálásról és természetesen mirőlünk. A miniévad mindegyik rendezvénye nyilvános, a beszélgetések is nyíltak,

SHOWKEYS 2018 PROGRAM 2018. március 9–14.

Előadás címe	Helyszín	Időpont
Ivan Viripajev: RÉSZEGEK rendező: Radu Afrim – bemutató –	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Kisterem	2018. március 9., péntek, 19.30
Szakmai beszélgetés a Rézszegekről	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 10., szombat, 11.00
Jon Fosse: SZÉP rendező: Adi Ionescu	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Kisterem	2018. március 10., szombat, 18.00
Henrik Ibsen: HEDDA GABLER rendező: Keresztes Attila	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagytermi stúdiótér	2018. március 10., szombat, 19.00
Szakmai beszélgetés a Szépről	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 10., szombat, 21.00
Szakmai beszélgetés a Hedda Gablerról	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 10., szombat, 22.00
Beszélgetés a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházról	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 11., vasárnap, 11.00
Timur Veres regénye alapján: NÉZD, KI VAN ITT! rendező: Theodor Cristian Popescu	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Kisterem	2018. március 11., vasárnap, 17.00
William Shakespeare: MACBETH rendező: Keresztes Attila	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagytermi stúdiótér	2018. március 11., vasárnap, 20.00
Szakmai beszélgetés a Nézd, ki van itt-ről	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 11., vasárnap, 21.40
Szakmai beszélgetés a Macbethről	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 11., vasárnap, 22.40
Bartis Attila: A NYUGALOM rendező: Radu Afrim	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Kisterem	2018. március 12., hétfő, 19.30
Szakmai beszélgetés A nyugalomról	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 13., kedd, 11.00
A.P. Csehov: SIRÁLY rendező: Keresztes Attila	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagytermi stúdiótér	2018. március 13., kedd, 19.00
Szakmai beszélgetés a Sirályról	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 13., kedd, 21.40
Sító András: EGY LÓCSISZÁR VIRÁGVASÁRNAPJA rendező: Sebestyén Ábá	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagyterem	2018. március 14., szerda, 19.00
Szakmai beszélgetés az Egy kicsiszár virágvasárnapjáról	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – nagytermi előcsarnok	2018. március 14., szerda, 21.30

Az előadások román és angol nyelvű felirattal követhetők. A beszélgetéseken román és angol nyelvű tolmácsot biztosítanak.

bárki részt vehet rajtuk – hallottuk 2018 programját mellékelten olvasni a sajtótájékoztatón, a Showkeys hatájak.

Ördögölő lemezbemutató koncert Hideg Anna névvel

Közreműködik Havay Viktória népdalénekes és a Horsa Banda

Erdélybe indul lemezbemutató koncertturnéra a felvidéki Horsa Banda legújabb, *Ördögölő* című lemezével. A lemezen ördögösfüzesi dallamok hallhatók Hideg Anna néni és Havay Viktória énekes közreműködésével. Amint azt a szervezők közleménye tudatja, Horsa István, a banda primása, a komáromi Ördögös NépzeneTanoda elismert hangszeroktatója különleges módszerével több mint 200 gyermeket képez.

A zenekar arra törekszik, hogy a magyar népzene eredeti formájában szólaltassa meg, ahogyan a falvakban is szólt generációkkal korábban. A Horsa Banda nem játszik feldolgozásokat, népzene gyűjtők korábbi felvételeiről, illetve saját gyűjtéseiből tanulják meg az erdélyi Mezőség, Kalotaszeg és Gyimes autentikus népzenejét. Megőrizték a zenésztársadalomnak azt a régi szokását is, amelyben a muzsikálás apá-

ról fiúra hagyományozódott, hiszen a zenekar idősebb tagjai még együtt muzsikálhattak a leghíresebb erdélyi mesterekkel, és ezt a tapasztalatot igyekeznek megosztani fiatalabb, tehetséges muzsikusaikkal. Koncertjüknek négy erdélyi város ad otthont, a marosvásárhelyi fellépésre március 5-én, hétfőn este 7 órakor kerül sor a Sörház (Sinaia) utcai Jazz&Blues Clubban. A rendezvény szakmai partnere az erdélyi Hagymányok Háza hálózat. A helyszíneken kedvezményesen megvásárolható az *Ördögölő* dupla CD és Hideg Anna *Annus néni daloskönyve* című monográfiája.

A jegyvásárlással kapcsolatban az egyes helyszíneken adnak tájékoztatást, Marosvásárhelyen a jegyek a helyszínen kaphatók: a felnőttjegy 10 lejbe, a diákjegy 5 lejbe kerül. (Knb.)

Művészek a művészekért

Kampány a művészkollégák támogatásáért

Mint minden évben, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház mindkét társulata idén is csatlakozik az UNITER (Romániai Színházi Szövetség) által meghirdetett Művészek a

művészekért országos kampányhoz. Ennek jegyében március 8-án 17 órakor, a színház nagytermében a Liviu Rebreanu Társulat a Dés László – Geszti Péter – Békés Pál: *Car-*

Fekete Péter

Fotó: Bereczky Sándor

tea junglei/ *A dzsungel könyve* című musicalt viszi színre, míg a Tompa Miklós Társulat március 18-án, vasárnap este 7 órától a Nagyteremben Somogyi Gyula – Eisemann Mihály – Zágón István *Fekete Péter* című operettjét tűzte műsorra.

Az előadások jegybevételét a kampány számlájára utalják. A jegybevételből, adományokból és szponzori támogatásokból származó összegeket a Raiffeisen Bank Amzei téri kirendeltségénél megnyitott Színházi Szolidaritási Alap számlájára lehet utalni: RO40RZBR000060007801286.

Somogyi Gyula – Eisemann Mihály – Zágón István *Fekete Péter* című operettjét Keresztes Attila rendezésében szilveszteri bemutatóként vitték színre. A címszereplő Fekete Péter, azaz franciásan Pierre Lenoir annyira kétfelkezes, hogy ha valakivel kapcsolatba kerül, az illetőt garantáltan valami romlás vagy kár éri. Fekete Péter pechje olyanra kiszámítható, hogy egyenesen üzleti vállalkozást alapoznak rá. Mindez pedig sziporkázó vígjátéki helyzetesorozatok megjelenítésére, fülbemászó tánccenék, örökzöld slágerek megszólaltatására ad alkalmat.

Szereplők: László Csaba, Sebestyén Ábá, Kiss Bora, Hollai-Heiser Anna, Galló Ernő, Varga Balázs, Bokor Barna, Simon Boglárka-Katalin, Somody Hajnal, Lőrincz Ágnes, Bartha László-Zsolt, Kádár Noémi, Csíki Szabolcs, Meszesi Oszkár, Korpos András, Benő Kinga, Kádár L. Gellért. Zenei vezető, karmester: Incze G. Katalin; díszlet: Czirják Beatrix; jelmez: Bianca Imelda Jeremias; hangszerelés: Boros Csaba; dramaturg: Dálnoky Réka; videó: Sebesi Sándor. Közreműködnek a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia zenészei.

A Művészek a művészekért országos kampány az UNITER szervezésében zajló rendezvény, mely a 17. kiadásához érkezett, és az egészségügyi és létfenntartási gondokkal küzdő művészek támogatását szolgálja.

Csatlakozzon Ön is a kampányhoz, vegyen jegyet, élvezze a színházat és tegyen jót! – áll a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház közleményében. (Knb.)

Nyelvében él a nemzet

Ha március 8., akkor nők napja.
De kicsoda a nő?

Az élet maga. Anya, barátnő, feleség, testvér – nővér és hűg, szüleiről gondoskodó gyermek, kolléganő és alkalmazott, háztartást vezető és a család gerince. Nyelvünk sem véletlenül anyanyelv. Hiszen az anya az első kötelék ahhoz a világhoz, melyet az Istennel való közösségből átlényegülve ajándékba kapunk. Anyánk nyelve és kultúrája pedig az a fogózkodó, amely segít bennünket az alkalmazkodásban.

A nyelv és a kultúra megtart. Fenntart. Egy olyan világban, amely könnyedén értelmét veszti.

Ennek a csodának az ünnepére és összekapcsolására készülnek március 8-án 19 órai kezdettel a Maros Művészegyüttes termében Korpos Kamilla, Barabási Attila és Veer Renáta szervezésében a marosvásárhelyi művészeti líceum kis és nagy diákjai, a Borsika és Napsugár néptáncgyüttes, valamint a Cinige gyermek népi zenekar, a Maros Művészegyüttes zenekara és tánckara kíséretében. Műsorvezető Kilyén László.

Hogy mitől különleges ez az ajándék?

Elsősorban attól, hogy anyáknak, nőknek és lányoknak szól. A szervezők ingyen várják eme jeles nap ünnepeltjeit.

Az ünnep apropója: az idő és tér határainak legyőzése a falu és város határainak megszüntetése által. Hiszen együtt táncol, énekel, dalol, tanul és ápol kultúrát falusi és városi gyermek. Közösen adnak elő olyan mezőségi, nyárárdmenti és kalotaszegi dalokat és táncokat, amelyek mind külön-külön, mind együtt képesek megmutatni a helyes és követendő irányt. Visszahozni időben és térben azt az időt, amikor az anya szalagot kötött lánya hajába, az apa letérdelt fiával együtt, és megmutatta a ráncos csizma pucolásának rejtelmét. A fiatalok meg egymás kezét fogva, közösen dalolva és táncolva tudtak úgy mulatni, hogy a gátlások feloldásához nem volt szükség semmire, csak a tekintetek összekapcsolódására. Mely egyszerre adott célt és értelmet az életnek. Annak az életnek, melynek gyökere a kultúra, a nemzet ápolása volt – a másik tiszteletben tartásával, elfogadásával és feltétel nélküli szeretetével.

Ha ebből az éltető vízből szeretnénk meríteni, akkor március 8-án ott a helyük. Nemcsak nőknek, anyáknak és lányoknak, hanem mindannyiunknak!

Együtt, egymásért, a nemzetünkért és természetesen a nőkért.

Mindenkit szeretettel várunk.

A szervezők

A Dal 2018

Siklói Örs: a metálzene győzelme volt

A Dal 2018 a metálzene győzelme volt, a produkciókkal megakartuk mutatni, hogy létezik a műfaj Magyarországon, és azt nagyon is sokan szeretik – mondta Siklói Örs, a közmédia dalválasztó show-jában győztes zenekar, az AWS énekese az MTI-nek.

Siklói Örs felidézte, hogy A Dal 2018 győztes szerzeménye, a *Viszlát nyár* azért különösen fontos számukra, mert hiteles, azzal teljes mértékben azonosulni tudnak. A dal az egy éve elhunyt édesapja emlékére íródott tavaly nyáron a Balatonon, tágabb értelemben viszont szeretteink elvesztése a témája, ami sokakat megérint.

„A *Viszlát nyár* című dalunkat októbertől játsszuk koncerteken, először Miskolcon adtuk elő, aztán Budapesten, az Akvárium Klubban, és a közönség egyből jól fogadta. A dal a halál kémijáról, megértéséről szól, a témát nem igazán kezeljük a helyén a mindennapi életben, tabunak tartjuk. Nagyon sokan írtak nekünk arról, hogy éppen elveszítettek valakit, és a *Viszlát nyár* nagyon sokat segített nekik a történet feldolgozásában” – fogalmazott Siklói Örs.

Mint megjegyezte, nem készültek előzetes forgatókönyvekkel A Dal döntője előtt, és biztos volt abban, hogy nem fogják megnyerni a versenyt, ezért is okozott akkora meglepetést számára a végeredmény. „Nem tudjuk, pontosan hány szavazatot kaptunk a közönségtől, de úgy tudjuk, toronymagasan nyertünk” – jegyezte meg.

„Rendkívül jó volt érezni, hogy más metál- és underground zenekarok, köztük a Tankcsapda, a Road és a Depresszió, kiálltak mellettünk. Azt is lelkesítő volt hallani, hogy a döntőben a végső fázisba már nem jutott Leander

Kills is a mi támogatásunkra buzdította a közönségét” – fejtette ki Siklói Örs.

Az AWS tinikből alakult Budakeszin 2006-ban, és már három stúdióalbumot (Fata morgana – 2011, Égésföld – 2014, Kint a vízből – 2016) jelentetett meg. A csapatban jelenleg is játszik négy alapító tag (Siklói Örs mellett Brucker Bence és Kökényes Dániel gitáros, valamint Veress Áron dobos), hozzájuk csatlakozott Schiszler Soma basszusgitáros 2017 elején.

„Különböző zenei ízlések találkoznak a zenekarban, ezért talán néha kissé eklektikus, amit játszunk, de mindig a keményebb zenék, a metál érdekelt minket. Azt szoktuk mondani, hogy a műfajon belül a modern metált képviseljük” – tette hozzá az énekes. Szólt arról is, hogy már dolgoznak a következő stúdióalbumon, amely várhatóan idén jelenik meg.

A Dal 2018 győzteseként az AWS képviselheti Magyarországot az Eurovíziós Dalfesztiválon májusban, Lisszabonban. „Fogalmunk sincs, mire számíthatunk, csak azt tudjuk, hogy meg fogjuk mutatni a metálzene erejét. Az Eurovíziós Dalfesztiválon is magyarul fogjuk előadni a *Viszlát nyár*-t, a dal csak így tud őszinte lenni. Nyilván azért néhány dolgot változtatnunk kell Lisszabonra, például ott csak hatan állhatunk a színpadon, és oda kell figyelni a vizuális megjelenésre is. A Dal stábjában minden nagyon sokat segít nekünk. A produkciójánál az mindenképpen megmarad, hogy koncerthangulatot szeretnénk sugározni a színpadról” – beszélt elképzeléseikről Siklói Örs.

A Magyarországot képviselő AWS a május 10-i második elődöntőben lép színpadra az Eurovíziós Dalfesztiválon. (MTI)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 23 ár beltelek Nyárárdmagyaróson. Tel. 0744-760-609. (7164-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (6801)

BÁRMILYEN MUNKÁT vállalunk: cserépforgatás, tetőjavítás, csatornájavitás. Nyugdíjasoknak 30% kedvezmény. Tel. 0721-156-971. (6855)

BÁRMILYEN MUNKÁT vállalunk: cserépforgatás, tetőjavítás, csatornájavitás. Nyugdíjasoknak 30% kedvezmény. Tel. 0740-651-354. (6857)

MEGEMLEKEZÉS

Szívünkben mély fájdalommal emlékezünk a szentháromsági SZABÓ ILONÁRA halálának 5. évfordulóján, valamint március 1-jén férjére, SZABÓ GYULÁRA halálának 19. évfordulóján. Kérjük mindazokat, akik ismerték és szerették őket, gondoljanak rájuk kegyelettel. Emlékük legyen áldott, nyugalmuk csendes! Szeretteik. (7062)

Hosszú az út, amely síroddhoz vezet, sokszor odavisz az emlékezet. Virágot viszünk néma sírodra, de ezzel téged nem hozhatunk vissza. A szíved pihen, a mienk fájdalma te voltál, a szerető férj, dolgos édesapa, nagypapa.

Szívünk mély fájdalommal emlékezünk március 3-án a székelykövesdi születésű BARTHA ZOLTÁNRA halálának 15. évfordulóján. Szép emléket őriz felesége, fia, két lánya, két unokája, két veje, két dédunokája. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (7131)

A Népújság hirdetési irodájában felveszünk APRÓHIRDETÉST a kolozsvári SZABADSÁGBA, a csíkszeredai HARGITA NÉPÉBE, a sepsiszentgyörgyi HÁROMSZÉKBE és az aradi NYUGATI JELENBE.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓT alkalmaz áru előkészítésére és csomagolására. Amit kínálunk: biztos és kiemelkedő jövedelem. Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (-I)

Az idő múlik, szállhatnak az évek, míg élünk, velünk lesz fájó, szép emléked. A múltba visszanezve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs már. Nélküled szomorú, üres a házunk, még most sem hisszük el, hogy hiába várunk. Örökre elmentél, vissza nem jössz hozzánk, szívünkben fájdalom, bánat és gyász. Hiányzol közülünk, a helyed üres marad, egy váratlan pillanat megölte szívedet. Magadba zártad a sors ezernyi baját, váratlanul, búcsú nélkül itt hagytál.

Fájdalommal emlékezünk március 3-ára, amikor 22 éve Jeruzsálemben tragikus körülmények között elhunyt a vajdaszentiványi születésű, 29 éves LUNKA DOMI.

Emlékét fájdalommal őrizi szeretett édesapja, Mihály, édesanyja, Rózsai, testvérei, Zsuzsa családjával, Rozi családjával és Mihály családjával. (6898)

„Mint úrben égitest, kering lelkemben hiányod.” (J. A.) Halálának 22. évfordulóján az együtt töltött idő szép emlékeivel szívemben emlékezem drága édesapámra, a kutyalvi SZÁNTÓ ISTVÁNRA. Legyen csendes örök álma! Bartha Gizella. (7116)

Fájó szívvel emlékezünk március 3-án KÁDÁR ANTALRA halálának 3. évfordulóján. Emlékét őrizi leánya, unokája és azok családja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (7089)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér, sógornő, rokon, jó szomszéd és ismerős, özv. KELEMEN GYÖRGYNÉ

szül. Zólyomi Jolán életének 79. évében hosszú szenvedés után csendesen megpihent. Drága halottunk temetése március 3-án, szombaton du. 1 órakor lesz a Jeddí úti temetőben, református szertartás szerint. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (sz-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy drága édesanyánk, özv. BIRO SÁNDORNÉ

szül. Olasz Anna március 1-jén 85. életében Budapesten örökre távozott szerettei köréből. Temetéséről egy későbbi időpontban gondoskodunk. Gyászoló lányai: Éva, Anikó és családjuk. (7177-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket, együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak özv. KELEMEN JOLI NÉNI, a Népújság hűséges és megbecsült volt munkatársa elhunytá alkalmából. Nyugodjon békében! Kollégái a Népújságtól. (sz-I)

ETV
ZEBRA
HÉTFŐN 20 ÓRÁTÓL

Tárgu Mureş 88,1% Szovata 102,1%
Marosvásárhely 88,1% Szovata 102,1%

r · a · d · i · o

Reghin 94,7% Sighişoara 104,3%
Szászrégen 94,7% Segesvár 104,3%

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
 - információ - 118-932
 - általános - 118-800
 - Központosított ügyelet
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
 - Rendőrség - 0265/202-305
 - SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
 - Sürgősségi szolgálat:
 - gyermekeknek - 0265/210-177
 - 0265/312-436
 - 0265/250-120
 - 0265/263-351
 - Optolens szemsebészet - 0265/263-351
 - Marmed járóbeteg-rendelő: - 0265/250-344 - 0756-468-658 - 0729-024-380 - 0751-114-307
- Labor
e-mail: marmed@armed.ro,
www.marmed.ro

- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hidegtájak készítése - 0265/263-021
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat
- vidék - 0800-801-929 - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800-928

- Aquaserv:
 - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
 - közönségszolgálat - 0265/208-888
 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távforgalmi buszállomás - 0265/237-774

- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés
(0-24 óra), professzionális balzsamozás
Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0745-609-830
- Melinda temetkezés - 0741-615-661
- Oneşti tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907 - 0265/311-862

- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239, - 0365/882-842

- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop - 0265/216-768
- turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Interlours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308 - 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833, - 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842 - 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI TIRGU MUREŞ
MAROSVÁSÁRHELYI POLGÁRMESTERI HIVATALA

8 Martie • Március 8.
Joi, 8 martie 2018, ora 18.00,
la Sala Polivalentă Tirgu Mureş
Csütörtökön, 2018. március 8-án 18 órától
a marosvásárhelyi Sportcsarnokban

Holograf

Brio Sonores **Bikini**

Întrecerea este liberă în limita locurilor disponibile!
A helyes időpontok helyfoglalás az érkező sorrendjében, a helyek végtelenséggel!

therezia[®]
Mezőpaniti tejtermékek...

MEGJELENT!

Dalai Lama
Franz Alt
A DALAI LÁMA FELHÍVÁSA A VILÁGHOZ
Az etika fontosabb a vallásnál!

Posticum
Center for Spirituality, Culture and Dialogue
www.posticum.ro
026 975-973-634410-6

A kötet Franz Alt neves német újságíró dalai lámával készített interjúját tartalmazza, amelyben a keleti vallási vezető a vallásokból eredő erőszak miatt egy új, világi etika mellett érvel, amely meghalad minden jelenleg létező vallást. A dalai láma az együttérzés, a figyelemesség, a frusztrációk és agresszivitás spiritualitás útján való legyőzéséről beszél a kötetben, továbbá véleményét nyilatkozik a jelenlegi világ legégetőbb kérdéseiről.

Keresd a KOBÁK/IRKA könyvesboltokban:
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.
Szászrégen, Mihai Viteazu 15.
Parajd, Állomás 131.
Gyergyószentmiklós, Kossuth Lajos 1.

GUTENBERG KIADÓ KÖNYVAJÁNLÓ

László Noémi: **BODZABÉL**

Illusztrálta: Kürti Andrea

120 oldal, cérfűzött, keménynyelű

Tudta, de aztán elfelejtette? S egyszerre vágyik rá, hogy megmeszelve, átérezze, bekószálja? Akkor vegye kézbe, adja máséba ezt a könyvet, mert ez nemcsak egy kiváló gyermekverskötet, hanem akkurátus természetrajz, színpompás atlasz, anyagismereti szótár a gyermeklélek vadszürke és vizes, napsárga és sebesen guruló univerzumához. Soráiban, árnyalataiban ott van minden összetevő, alkatrészt, érzés és gondolat, egyszersmind: tollak, tüskék, csillagok, üvegszilánkok és konzervdobozok, karton, zokni, bágyadt plüsskutyák és nyolc habókos zebra-pinty, fényreszelék, fellegsavó, rojt meg bojt, sírás, döbbenet, vad kacagás. Plusz a milliárd további, szintén nélkülözhetetlen alkotóelem. És akkor a láthatatlan dolgokról még nem is esett szó...

Gutenberg Könyvesboltok

10-25%-os kedvezménnyel ajánljuk

a Gutenberg Kiadó és a Pallas-Akadémia Könyvkiadó könyveit.

Nyitva tartás: hétköznap 8⁰⁰-20⁰⁰, szombaton 9⁰⁰-15⁰⁰.

Cikkszeread: Petőfi utca 4. sz., tel.: 0266-316 798 gutenbergkonyvesbolt@cikkszeread.ro

Székesvárosi iroda: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0266-214523 gutenbergkonyvesbolt@szekesvaros.ro

Marosvásárhelyi iroda: Rózsaák tere 57. sz., tel.: 0265-250491 gutenbergkonyvesbolt@marosvasarhely.ro

all hits radio
atlasfm
106.4 FM
TG.MUREŞ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

[AtlasFmMures](https://www.facebook.com/AtlasFmMures) • atlasfm@kptv.ro